

Návrat do domu Otcova

V roce 2001 byla papeži Janu Pavlu II. diagnostikována Parkinsonova choroba, která mu znemožňovala plné nasazení do apoštolské práce. V roce 1999 dokonce zvažoval, že na papežský úřad rezignuje. Měl problémy souvisele říci více než několik vět a také slabě slyšel. Rovněž měl v pravém koleně bolestivou artritidu. Přesto pokračoval ve svých cestách po celém světě. Ti, kteří se s ním setkali ke konci života, potvrdili, že ačkoli byl po fyzické stránce velmi zničený, mentálně byl stále velmi čilý. *„Nikdy neměl strach ze smrti. Dokonce ani tehdy, kdy už měl před očima bránu, za níž ho čekalo setkání s Bohem. Často prosil, abychom ho odvedli do kaple, kde po dlouhý čas rozmlouval s Pánem. Když jsme ho pozorovali během modlitby, byla nám jasná slova svatého Pavla, který učil, jak je třeba snášet utrpení.“* Píše ve své knize o Janu Pavlu II. Stanisław Dziwisz.

V roce 2004 byl dlouhodobě hospitalizován v římské nemocnici, počátkem roku 2005 se však vrátil zpět do Vatikánu. Dne 24. února 2005 začal mít problémy s dýcháním a horečku. Byl opět hospitalizován, a byla mu provedena tracheotomie. Předem mu řekli, že nějakou dobu nebude moci mluvit. Po probuzení z narkózy se přesvědčil, co to omezení znamená. Pohnul rukou na kardinála Dziwisze a ten pochopil, že chce něco napsat. Podal mu lístek papíru, na který třesoucí se rukou napsal několik slov: *„Co jste mi to provedli! Ale... Totus tuus.“* Snažil se tak vyjádřit svou bolest kvůli ztracenému hlasu, a zároveň naprostou odevzdanost do rukou Božích. Papež dával v neděli tiché požehnání ze svého nemocničního okna. Později po pracovním setkání s kardinálem Ratzingerem v nemocničním pokoji, řekl kardinál mezinárodním novinářům: *“Papež se mnou mluvil německy a italsky. Byl zcela jasné mysli. Já jsem Svatému otci přinesl pozdravy z plenárního zasedání Kongregace, která právě zasedá ve Vatikánu. Svatý otec bude pracovat na materiálech, které jsem mu dnes dal. Jsem šťastný, že ho vidím s naprostou jasnou myslí a mentálně schopného říct podstatné věci svým vlastním hlasem. Obyčejně si povídáme v němčině. Podrobnosti jsou nepodstatné - mluvil o podstatných věcech.“* Dne 13. března byl papež schopný poprvé od svého opětovného přijetí do nemocnice promluvit k poutníkům. V ten samý den se téměř po měsíci vrátil do Vatikánu.

Dne 20. března na Květnou neděli se papež krátce objevil ve svém okně, aby pozdravil poutníky. Když potichu zamával olivovou větvičkou, zahrnuli ho jásotem tisíce věřících. Poprvé od začátku svého pontifikátu nemohl předsedat velikonočním slavnostem. Na Velký pátek si přál sledovat ve své soukromé kapli pobožnost křížové cesty z Kolosea přenášenou televizí. Při čtrnáctém zastavení vzal do rukou kříž, jako by si přál přiblížit tvář ke tváři Krista a připojit své utrpení k utrpení Božího Syna umučeného na kříži.

Na velikonoční neděli se papež nakrátko objevil ve svém okně ve Vatikánu. Přál si alespoň udělit požehnání Urbi et orbi. Pečlivě se na to připravoval,

chvilku předtím si zkoušel opakovat jeho slova a zdálo se, že všechno bude dobré. Ale potom, po promluvě kardinála Sodana přednesené na náměstí, papež stojící v okně – snad kvůli pohnutí, snad kvůli utrpení – nedokázal požeňání udělit. Šeptl jenom: „*Nemám hlas,*“ a potom v tichu vykonal trojí znamení kříže. V tomto jediném vyjádření kříže měl možnost ukázat každému člověku, který se cítí pánem světa a zároveň se nesmírně bojí své individuální smrti: *Toto jsem já, toto jsi ty.* Lidé na náměstí v dojetí aplaudovali a volali ho. Kardinál Dziwisz ve své knize napsal: *Podíval se mi do očí. „Asi by bylo lepší, abych umřel, když už nedokážu plnit svěřené poslání.“ Chtěl jsem odpovědět, ale on dodal: „Bud' vůle tvá ... Totus tuus.“ To nebyl projev rezignace, ale poslechnutí Boží vůle.*

Na veřejnosti se ukázal naposled na konci března u příležitosti světového dne míru. V sobotu 2. dubna 2005 ve svém bytě požehnal koruny určené pro obraz Matky Boží Čenstochovské do Vatikánských hrobek a dvě další pro Jasnou Horu. Potom se rozloučil s nejbližšími spolupracovníky, kardinály, preláty ze státního sekretariátu, řediteli jednotlivých úřadů a přál si rozloučit se také s Francescem, který uklízel jeho byt. Byl zcela při vědomí, a přestože mluvil jen s velikou námahou, poprosil, aby mu četli z evangelia svatého Jana. V ten den, než se vydal na svou poslední velkou cestu, za podpory blízkých ve svém okolí se pomodlil všechny denní modlitby včetně adorace, rozjímání, a dokonce v předstihu i nedělní hodinky čtení. V jednom okamžiku přítomná řeholní sestra zachytila jeho pohled. Nachýlila se k jeho ústům a on sotva slyšitelným hlasem zašeptal: „*Dovolte mi odejít k Pánu.*“ Večer upadl do kómatu.

Svatopetrské náměstí a přilehlé ulice se naplňovaly davy lidí. Stále jich přibývalo. Jejich volání: „*Giovanni Paolo!*“ a „*Viva il Papa!*“ se nesly až do třetího patra. Ve 21.37 zjistili, že papež přestal dýchat. Profesor Buzzonetti se nad ním sklonil a zašeptal: „*Vrátil se do Otcova domu.*“

Jan Pavel II. zemřel 2. dubna 2005 na vigílii neděle „*in Albis*“, kterou právě on nazval Nedělí Božího milosrdenství.

S papežem se přišli rozloučit snad všichni významní státníci světa, králové, církevní hodnostáři, a poutníci, kterých bylo v Římě na dva miliony. Kdo ale vytvořil úžasnou atmosféru, byli právě mladí lidé. To oni vyvolávali opakovaně skandované výkřiky: „*Vivat papa! Vivat papa!*“ Stali se také spouštěcím motorem stále se opakujícího aplausu, který mohli slyšet televizní diváci v přímém přenosu. Mezi zúčastněnými miliony přítomných měla totiž jednoznačnou převahu právě mládež. Při pohřbu chtěli být mladí křesťané Svatému otci co nejbliže, a tak nelitovali námahy a u zářar bránících ke vstupu na náměstí, prožili noc pod širákem, aby měli jistotu, že se druhý den dostanou co nejbliže. V noci na pátek tak tisíce lidí nocovalo v okolí náměstí svatého Petra. Římská radnice zřídila na kraji města stanové městečko a současně požádala obyvatele, aby přijímali poutníky ve svých domovech. Dlouhé hodiny čekání si ve velmi chladné

noci krátili zpěvem a tancem. Přítomní lidé sdělili jedné novinářce tyto své pocity a myšlenky:

„Změnil naše myšlení. Naučil nás, že musíme druhé milovat a umět si s nimi třeba povídat,“

„Byl to náš skutečný otec! Milovaný papež! Polák! Byl prostě jedním z nás.“

„Uplynulé dny byly náročné. Na jedné straně velmi smutné a na druhé nádherné. Byla jsem na náměstí svatého Petra ve chvílích, kdy Svatý otec umíral. Atmosféra se nedá popsat. Panovala tam neskutečná nálada, kdy se sjednotili jak věřící, tak i nevěřící. Za celou dobu svého několikaletého pobytu v Itálii jsem něco podobného nezažila.“

„Sobotní setkání lidí pod okny umírajícího papeže pro mne bylo velmi emotivní. Řekla bych, že šlo o nejsilnější okamžik mého života.“

„Rodiče mi dali základy víry. Je ale pravda, že živou víru jsem našla až tady. Myslím si, že si každý člověk musí v dospělosti projít vnitřní konverzí, aby se posunul dál. Potom už chodí do kostela ne proto, že musí, ale protože si s Bohem vytvořil vztah.“

Tělo Jana Pavla II. bylo od 4. dubna do 7. dubna vystaveno veřejnosti v bazilice sv. Petra, kde se mu přišli poklonit milióny poutníků. Slavnostní pohřebné obřady se konali na Náměstí sv. Petra 8. dubna 2005 v 10 hodin. Rakev s Janem Pavlem II. byla vynesena na prostranství před baziliku sv. Petra. Kněží položili na rakev knihu evangelií, symbol živého Krista. Zádušní mši celebrouval kardinál Ratzinger. Po klidném slunném začátku requiem za Jana Pavla II. vpadl do náměstí sv. Petra bouřlivý vítr. Mocné závany větru rozevlály moře polských vlajek s černou stuhou, rozevlály červená mešní roucha kardinálů i odnášel pileoly z jejich hlav. Vítr obracel stránky evangeliáře, položeného na rakvi před oltářem před ztichlým zástupem.

Kardinál Joseph Ratzinger zahájil kázání slovy: *„Následuj mě!“* - říká *vzkříšený Pán Petrovi jako své poslední slovo, tomuto učedníkovi, vyvolenému, aby pásal jeho ovce.* *„Následuj mě!“* - tato lapidární Kristova slova lze považovat za klíč k pochopení poselství, jež pochází ze života zesnulého a milovaného Jana Pavla II., jehož tělesné pozůstatky ukládáme dnes do země jako semeno nesmrtelnosti - srdce plné smutku, ale také radostné naděje a hluboké vděčnosti. Kardinál přivítal všechny přítomné státníky, kněží, řeholníky a poutníky. Takto oslovil přítomné mladé lidi: *Zvláště pak zdravím mladé, které Jan Pavel II. rád nazýval „budoucnost a naděje církve“.* Mladí lidé dali při mši svaté spolu s ostatními jasně najevo, že tam nejsou ze zvědavosti, ale protože se chtějí rozloučit s otcem, kterého skutečně milovali. Ve své promluvě vyzdvihl, jak Jan Pavel II. svým celoživotním dílem a prací naplnil Kristovo: *Následuj mě!* Také řekl: *„Opustil akademickou dráhu, opustil podnětné společenství s mladými a*

velký intelektuální zápas, aby poznal a vysvětloval tajemství stvořeného člověka, aby učinil přístupným v dnešním světě křesťanský výklad našeho bytí – to vše se mu muselo jevit jako „ztratit sám sebe“, ztratit právě to, čím se stala lidská identita tohoto mladého kněze. Následuj mě – Karol Wojtyła přijal, když uslyšel ve volání církve Kristův hlas. I těmito slovy kardinál připomenul jeho dílo: „Vstaňte, pojdme!“ – to je titul jeho předposlední knihy. „Vstaňte, pojdme!“ – těmito slovy nás probudil z unavené víry, ze spánku včerejších i současných učedníků: „Vstaňte, pojdme!“ – říká také dnes nám. Připomenul také lásku k Panně Marii: „Svatý otec našel nejčistší odraz Božího milosrdenství v Matce Boží. Slova Ukřižovaného Krista vnímal jako adresovaná jemu osobně: „Hle, tvá matka!“ A jednal stejně jako milovaný učedník: přijal do nitra svého bytí – Totus tuus. Na závěr řekl: „Můžeme si být jisti, že náš milovaný Papež nyní stojí v okně Otcova domu, vidí nás a žehná. Ano, žehná nám, Svatý otec. My svěřujeme tvou drahou duši Matce Boží, tvé Matce, která tě vedla každý den a nyní tě povede do věčné slávy Svého Syna, Ježíše Krista našeho Pána. Amen.“

Vítr, který si v průběhu celé bohoslužby pohrával se stránkami evangelia na rakvi papeže Jana Pavla II., knihu Svatého Písma zavřel v právě poledne.

Dne 18. května 2013 byly do relikviáře obětního stolu kostela Sv. Ducha vloženy ostatky tehdy ještě blahoslaveného Jana Pavla II. Uložení ostatků připadlo přesně na den, kdy papež slavil své narozeniny. Relikviář s kapkou krve do obětního stolu vložil biskup František Václav Lobkowicz. Autorem relikviáře je akademický sochař Otmar Oliva z Velehradu, který se slavnosti osobně zúčastnil. Jan Pavel II byl kanonizován na Druhou velikonoční neděli – Neděli Božího milosrdenství 27. dubna 2014.

Zdroje:

http://www.katopedia.cz/index.php?title=Jan_Pavel_II.

https://cs.wikipedia.org/wiki/Jan_Pavel_II.

<https://www.vira.cz/texty/clanky/jak-umiral-jan-pavel-ii>

<http://lenkafojtikova.cz/blog/dnes-je-tomu-presne-patnact-let-co-zemrel-papez-jan-pavel-ii/>

<https://www.zivotopisysvatych.sk/jan-pavol-ii/>

https://sk.wikipedia.org/wiki/J%C3%A1n_Pavol_II.#Zdravie

<http://www.radiovaticana.cz/clanek.php?id=3586>

<https://www.umirani.cz/clanky/posledni-rytirske-gesto-karola-wojtyly>

<https://www.novinky.cz/zahranicni/clanek/reportaz-pohreb-papeze-jana-pavla-ii-40098390>

<https://www.doo.cz/59-zpravy/posledni-zpravy/1367-kostel-v-ostrave-zabrehu-ma-ostatky-bl-papeze-jana-pavla-ii.html>